

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Geçici koruma altındaki kayıtlı Suriyeli sayısı 13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 3 milyon 645 bin 557'dir. Ayrıca Göç idaresi verilerine göre Türkiye'de yaklaşık 1,5 milyon kayıtsız/kimliksiz mülteci bulunmaktadır. Yoksulluk, savaş, çatışma veya şiddet nedeniyle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan bu nüfusun neredeyse yarısını kadın ve kız çocukları oluşturmaktadır.

Suriyeli mülteciler halihazırda mülteci statüsünde olmadıkları için barınma, beslenme, eğitim, sağlık, sosyal yardımlar, sosyal uyum yardımı, hukuki temsil haklarından etkili ve yeterli yararlanamamakta, yanı sıra şiddet, linç ve nefret söylemlerinin maruz kalmaktadırlar. Söz konusu çok boyutlu sorunlar kayıtsız/kimliksiz Suriyeli kadınlar için bütünüyle çözümsüz bırakılmıştır.

Kayıtsız/kimliksiz mülteci kadınların var olan yakıcı sorunlarından biri doğum gibi acil ve gerekli tıbbi yardımdan mahrum bırakılmalarıdır. Kimliksiz mülteci kadınlar, üreme sağlığı, doğum, doğum öncesi-sonrası bakım, doğum komplikasyonları gibi durumlara karşı bütünüyle korunmasızdırlar.

Kimliksiz/kayıtsız mülteci kadınlar doğum için gittikleri kamu hastanelerine kabul edilmemekte veya ücret karşılığında doğum yapabilmektedir. Sağlık hizmeti sunan kurumlarda

ise doğum masraflarını ödeyemedikleri için rehin tutulmaktadır. Hiçbir sosyal güvence ve hukuki koruması olmayan kadınlar halihazırda yoksulluk içinde yaşam mücadelesi vermektedirler. Bu nedenle merdiven altı doğuma mecbur bırakılmakta, uygun olmayan koşullarda yapılan doğumlarla kadın ve çocukların sağlık ve yaşam hakları açıkça ihlal edilmektedir.

Sivil toplum örgütleri ve basından edindiğimiz bilgilere göre 4 yıl önce Türkiye'ye göç eden İ.E., Süleymaniye Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde doğum masraflarını ödeyemediği için rehin tutulmuştur. Doğum ve 1 gecelik yatış için talep edilen 3 bin 20 TL'lik ücretin Göçmen Dayanışma Derneği tarafından ödenmesiyle mülteci kadın rehin tutulduğu hastaneden çıkarılabilmektedir. Benzer bir şekilde Suriye'den 5 yıl önce Türkiye'ye göç eden ve kimliği olmayan 24 yaşındaki Z.O. İstanbul'da bulunan Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde taburcu olması gerektiği halde 900 TL'lik muayene ücretini ödeyemediği için hastanede alıkonulmuştur. Göçmen Dayanışma Derneği aracılığıyla hastaneden çıkarılan kadının çocuğu ise kuvözde tutulmuş ve bunun için de 4 bin TL masraf çıkarılmıştır.

Barcelona Deklarasyonu göre göçmen olan gebe kadınlar ev sahibi ülkenin kadınlarıyla aynı koşulda yardım alma hakkına sahiptir. Kayıtlı veya kayıtsız, herkes için güvenli doğuma erişim hakkının sağlanması devletin pozitif yükümlülüğü arasındadır. Bu nedenlerle kadın ve çocukların yaşam ve sağlık hakkını ihlal eden bu uygulamanın derhal sonlandırılması yaşamsal bir zorunluluktur.

Bu bağlamda;

1. Bugüne kadar doğum yapan/yapacak mülteci kadınların yaşadıkları mağduriyete dair neden herhangi bir çözüm geliştirilmemiştir? Mahkûm edilen çaresizliğe son verilecek midir?
2. Kimliksiz/kayıtsız mülteci kadınların güvenli doğum hakkının ihlaline ilişkin Bakanlığınızda hangi bilgiler mevcuttur? Kadınların doğum nedeniyle yaşadıkları sorunlara çözüm üretmeyi düşünüyor musunuz?
3. Tüm sağlık kuruluşlarında kimliksiz, kayıtsız ve diğer tüm yabancıların bulundukları illerde (kayıtlı ise kayıtlı oldukları şehrin dışında da geçerli olmak üzere) doğum hizmetlerine ücretsiz erişebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması için bir girişiminiz olacak mıdır?

41099

4. Geçici Koruma Yönetmeliği'nin genişletilerek kayıtsız/kimliksiz kadınlar için doğum işleminin acil tıbbi hizmet kapsamına alınması yönünde bir planlamanız var mıdır?
5. Ulaşabilir sağlık hizmeti hakkının engellenerek mülteci kadınların doğum gibi acil ve gerekli tıbbi yardımdan yoksun bırakılması; herkes bakımından İHEB ve ESKHS, ayrıca çocuklar bakımından ÇHS, engelliler bakımından BMEHS, kadınlara yönelik ayrımcılığın önlenmesi bakımından CEDAW ve güvenli doğuma erişim hakkı bakımından Barcelona Sözleşmesi hükümlerine aykırı değil midir?